

Nr 303.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående bestridandet av kostnaderna för vissa byggnadsarbeten för signalregementets förläggning å Lilla Frösunda; given Stockholms slott den 30 april 1937.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Janne Nilsson.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 30 april 1937.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, ENGBERG, SKÖLD, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anmäler chefen för försvarsdepartementet uppkommen fråga angående utförande av vissa byggnadsarbeten för signalregementets förläggning å Lilla Frösunda och anför därvid följande:

Den nuvarande fälttelegrafkåren, vilken organisatoriskt utgör en del av fortifikationen, har sedan åtskilliga år sin förläggning ordnad på så sätt, att huvuddelen av kåren disponerar kasernetablissemnetet å Marieberg i Stock-

Bihang till riksdagens protokoll 1937. 1 saml. Nr 303.

1038 37

holm, under det att den övriga delen av kåren (två kompanier samt tyg-expeditionen) är förlagd till Lilla Frösunda å Järvafältet.

Enligt 1936 års försvarsbeslut skall fälttelegrafkåren utbrytas ur fortifikationen och bilda ett särskilt truppslag, signaltrupperna. Signaltruppernas fredsförband skall utgöras av signalregementet med huvuddelen förlagd till Stockholm (Järvafältet) och ett kompani i Boden.

Signaltruppernas organiserande som ett särskilt truppslag är avsett att äga rum från och med budgetåret 1937/1938, då sålunda också den nuvarande fälttelegrafkåren övergår i signalregementet.

I underdånig skrivelse, vilken inkommit till försvarsdepartementet den 3 mars 1937, har *arméförvaltningens fortifikationsdepartement* gjort framställning om anvisande av medel för utförande av vissa byggnadsarbeten för signalregementets förläggning å Lilla Frösunda samt därvid anfört i huvudsak följande:

I en till fortifikationsdepartementet insänd skrivelse den 28 november 1936 hade från fälttelegrafkåren gjorts framställning, att departementet måtte taga under övervägande erforderliga åtgärder för igångsättande och slutförande snarast möjligt av för det nya signalregementet i dess helhet avsedd förläggning vid Lilla Frösunda. I denna skrivelse hade äberopats, bland annat, ett skrivelsen bifogat, inom kåren upprättat förslag till placering å den föreslagna nya förlägningsplatsen av de för signalregementet erforderliga olika byggnaderna m. m. Härvid avsåges, dels att vissa redan nu å platsen befintliga byggnader, som för närvarande användes av fälttelegrafkåren, skulle bibehållas, dels att vissa ny- och tillbyggnader skulle uppföras, dels ock att vissa byggnader skulle flyttas till förlägningsplatsen från fälttelegrafkårens kasernområde vid Marieberg.

Vid insändande till fortifikationsdepartementet av fälttelegrafkårens skrivelse hade chefen för östra arméfördelningen med överlämnande av avskrift av ett av garnisonskommitténs arbetsutskott avgivet yttrande i ärendet anfört, att han, anslutande sig till detta yttrande, tillstyrkte förläggningsförslaget med de ändringar, som kunde betingas av framdeles utfärdade bestämmelser i fråga om uppförande av kasernetablissemant.

För egen del finge fortifikationsdepartementet anföra följande.

På grund av vad i ärendet blivit anfört och i övrigt vore för fortifikationsdepartementet känt, ansåge departementet, att åtgärder snarast möjligt borde vidtagas för förläggning av signalregementet i dess helhet till Lilla Frösunda å Järvafältet.

Det av fälttelegrafkåren avgivna förslaget till förläggningens ordnande på den nya förlägningsplatsen ansåge fortifikationsdepartementet sig icke nu kunna yttra sig om. Emellertid vore det, enligt vad departementet inhämtat, nödvändigt, att för den beslutade uppsättningen av signalregementet vissa byggnadsarbeten omedelbart komme till utförande. Sålunda borde en uppvärmbar förrådsbyggnad och en barackbyggnad nyuppföras samt en förrådsbyggnad flyttas från Marieberg till Lilla Frösunda. Av dessa byggnader borde förrådsbyggnaderna vara färdigställda till den 1 juli 1937 och barackbyggnaden till de värnpliktigas inryckning på våren 1938. Kostnaderna för dessa byggnadsarbeten vore beräknade, för den nya förrådsbyggnaden till cirka 45,000 kronor, för flyttning av den nu vid Marieberg befintliga förrådsbyggnaden till cirka 25,000 kronor och för den nya barackbyggnaden till cirka 95,000 kronor, eller tillhoppa till 165,000 kronor.

Beträffande gäldandet av såväl kostnaderna för dessa byggnadsföretag

som ock övriga för signalregementets förläggning till Lilla Frösunda uppkommande kostnader ville fortifikationsdepartementet framhålla statsutskottets bland annat vid 1901 års riksdag gjorda uttalande, att medel, som inflöte på grund av försäljning av fastigheter, disponerade av försvarsväsendet, borde användas för dettas räkning. I överensstämmelse därmed vore fortifikationsdepartementet av den åsikten, att ifrågavarande kostnader borde bestridas av medel, som kunde inflyta genom exploatering av fälttelegrafkårens nuvarande kasernområde vid Marieberg. Tills dylika medel bleve tillgängliga, syntes fortifikationsdepartementet erforderliga medel för ändamålet böra förskjutas av medel, som influtit genom försäljning av mark å Ladugårdsgärde, för att sedermera ersättas av försäljningsmedel för Mariebergsområdet.

Chefen för generalstaben har i utlåtande i ärendet den 13 april 1937 anført, att utbyggandet av signalregementets etablissemang vid Lilla Frösunda borde igångsättas först sedan vissa markundersökningar m. m. utförts och byggnadsprinciperna för nya kasernetablissemang blivit fastställda. De i fortifikationsdepartementets skrivelse föreslagna byggnads- och flyttningsarbetena syntes emellertid vara nödvändiga för tjänstens bedrivande vid signalregementet. Byggnadsarbetena vore även av sådant slag, att de beräknades kunna ingå i den allmänna byggnadsplan för signalregementet, som kunde väntas bliva fastställd, och komme sålunda att få bestående värde utan att förrycka denna plan. Generalstabschefen finge fördenskill tillstyrka, att 165,000 kronor i enlighet med fortifikationsdepartementets förslag måtte ställas till förfogande för de i departementets skrivelse upptagna byggnads- och flyttningsarbetena.

Statskontoret har i utlåtande den 17 april 1937 — under hänvisning till chefens för finansdepartementet anförande till statsrådsprotokollet vid förläggandet av propositionen nr 227 till årets riksdag om täckande av vissa å fonden för förslag till statsverket bokförda förskott till försvarsväsendet m. m. — förklarat, att i princip intet syntes vara att erinra mot att för uppförande av förråds- och barackbyggnader vid Lilla Frösunda m. m. tages i anspråk ett belopp av 165,000 kronor av de köpeskillingsmedel, som influtit för försäld mark å Ladugårdsgärde, för att sedermera ersättas av de medel, som inflöte vid en blivande försäljning av Mariebergsområdet. Hinder syntes icke möta att nu anvisa det erforderliga beloppet från den i statskontorets räkenskaper upplagda diversemedelstiteln »Försäljningsmedel från tomter å Ladugårdsgärde». Skulle framdeles en omföring av utgiften anses böra ske, så att den komme att belasta försäljningsmedlen från Mariebergsområdet, kunde, om så befunes önskvärt, denna fråga upptagas till prövning, då dylika medel stode till förfogande. Medgivande till ifrågavarande medelsdisposition syntes böra inhämtas av riksdagen.

Riksräkenskapsverket har i utlåtande den 21 april 1937 anført följande:

I de till innevarande års riksdag avlätna propositionerna nr 227 och 290 hava berörts vissa spörsmål rörande de budgettekniska formerna för dispositionen av vissa inflytande markförsäljningsmedel, bland annat för tomter å Ladugårdsgärde och Mariebergsområdet. Dessa spörsmål torde emellertid icke bliva slutligen lösta vid årets riksdag.

Jämlikt departementschefens uttalande i propositionen 1937: 290 skulle

de exploateringskostnader för Konradsbergs- och Mariebergsområdena, som uppkomma, innan medel till deras bestridande bliva tillgängliga å den för dessa områden avsedda försäljningsmedelstiteln, förskottsvis bestridas från samma titel. Nu förevarande utgift torde emellertid icke kunna betraktas såsom sådan exploateringskostnad, som avses i nämnda proposition.

Enligt de förfaringssätt, som hittills tillämpats i fråga om finansiering av lantförsvarets nybyggnader och fastighetsförvärv, torde — såvitt riksräkenskapsverket kunnat finna — hinder icke möta att anvisa medel till bestridande av nu ifrågavarande byggnadsföretag från de för dylika ändamål nu disponibla försäljningsmedelstitlarna.

Arméförvaltningen har föreslagit, att omhandlade byggnadskostnader skulle förskottas av disponibla försäljningsmedel för mark å Ladugårdsgårde för att sedermera täckas ur försäljningsmedel för Mariebergsområdet.

Riksräkenskapsverket finner ur praktiska hänsyn önskvårt, att en dylik förskottering ur en försäljningsmedelstitel för en annan likartad titels räkning undvikas. Riksräkenskapsverket får fördenskull förorda, att det begärda beloppet anvisas att utgå från titeln »Försäljningsmedel från tomter å Ladugårdsgårde».

Departements-
chefen.

De byggnadsarbeten för signalregementets förläggning å Lilla Frösunda, som åsyftas med fortifikationsdepartementets förevarande framställning, avse dels uppförande av en manskapsbarack av trä och dels utökning av förrådsutrymmena därstädes.

Vad först beträffar manskapsbaracken är det omedelbara behovet av densamma, enligt vad jag inhämtat, närmast beroende av den ökning av signalregementets värnpliktskontingent i förhållande till fälttelegrafkårens nuvarande värnpliktskader, som enligt försvarsbeslutet kommer att äga rum från och med år 1938. Då förläggningsutrymmena för manskapet redan under nuvarande förhållanden måste sägas vara i trängsta laget, synes det ofrånkomligt, att åtgärder vidtagas för tillgodoseende av det ökade utrymmesbehovet. Detta synes på enklaste och mest fördelaktiga sätt kunna ske genom att, såsom föreslagits, uppföra en barackbyggnad av samma typ som den redan nu å Lilla Frösunda befintliga s. k. barack IV. Att en dylik åtgärd icke kommer att förrycka den blivande allmänna byggnadsplanen för signalregementets förläggning, har vitsordats av såväl fortifikationsdepartementet som chefen för generalstaben.

Vad därefter angår frågan om anordnande av utökade förrådsutrymmen å Lilla Frösunda, skulle detta ske dels genom att dit flytta en redan befintlig förrådsbyggnad från Mariebergsförläggningen dels genom att nybygga en uppvärmbar förrådsbyggnad. Den nya förrådsbyggnaden — vilken avses att sammanbyggas med den ditflyttade — är, enligt vad jag inhämtat, i första hand avsedd för förvaring av den ingenjörmateriel, bland annat kablar, vilken anskaffats för de för innevarande budgetår anvisade engångsanslagen för materiel. Sammanbyggandet med den förrådsbyggnad, som avses att flyttas från Marieberg, betingas dels av önskvärgheten att hålla likartad materiel samlad på ett ställe och dels av den omständigheten, att man i den nybyggda delen kan inrymma tork- och putsrum för hela förrådet, vilket anses innebära en avsevärd fördel.

Då det uppenbarligen framstår såsom synnerligen angeläget, att de nu ifrågasatta byggnadsarbetena snarast möjligt komma till utförande, och detta läser kunna ske utan att föregripa prövningen av den allmänna plan för ordnandet av den blivande fullständiga förläggningen för signalregementet å Lilla Frösunda, vilken i sinom tid kommer att framläggas, anser jag mig icke kunna underlåta att tillstyrka, att för ändamålet erforderliga medel redan nu ställas till förfogande. Emot de beräknade kostnaderna, 95,000 kronor för den nya barackbyggnaden, 45,000 kronor för den nya förrådsbyggnaden samt 25,000 kronor för flyttning av en förrådsbyggnad från Marieberg till Lilla Frösunda, eller tillhopa 165,000 kronor, har jag intet att erinra.

Ifrågavarande medel synas, i enlighet med vad såväl statskontoret som riksräkenskapsverket uttalat, böra anvisas att utgå från den i statskontorets räkenskaper upplagda diversemedelstiteln »Försäljningsmedel från tomter å Ladugårdsgärde». Till denna medelsdisposition läser emellertid riksdagens medgivande böra inhämtas.

Under åberopande av det anförda och med framhållande av att proposition i ärendet jämlikt § 54 riksdagsordningen torde kunna avlätas utan hinder av att den för propositioners avlämnande till riksdagen i allmänhet stadgade tiden gått till ända, får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att för utförande av vissa byggnadsarbeten för signalregementets förläggning å Lilla Frösunda må från den i statskontorets räkenskaper upplagda diversemedelstiteln »Försäljningsmedel från tomter å Ladugårdsgärde» disponeras ett belopp av högst 165,000 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Sigurd Lind.
